

UCHWAŁA NR LVI/404/23
RADY GMINY ZAPOLICE

z dnia 22 czerwca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zapolicach w 2022 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 572) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) Rada Gminy Zapolice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach w 2022 roku, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zapolice.

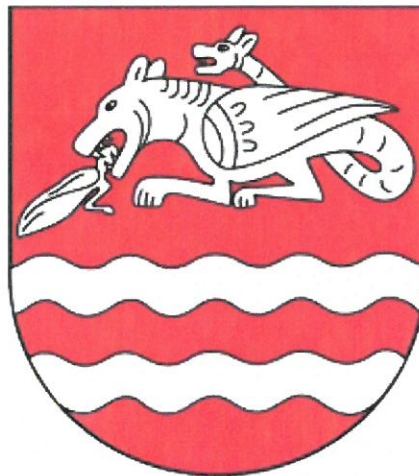
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Zapolice oraz zamieszczeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Zapolice.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Piotr Paweł Hryniuk

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach w 2022 roku

Zapolice, czerwiec 2023 r.

I. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.” [ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

Jednostkami odpowiadającymi za realizację problematyki pomocy społecznej na poziomie gminy są gminne ośrodki pomocy społecznej. Zadaniem gminnych ośrodków pomocy społecznej jest także rozwiązywanie problemów przy ścisłej współpracy z gminnymi i wojewódzkimi, a także rządowymi służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

1. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) (uchylony);
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- 16) kierowanie do domu *pomocy społecznej* i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka *pomocy społecznej*, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) uchylony,
- f) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- g) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
- h) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowany,
- c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) składki na ubezpieczenia społeczne,
- e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- f) sprawienie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- p) uchylony,
- q) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH

1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach został powołany Uchwałą z dnia 28 lutego 1990 r., Nr XI/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Zapolicach [Dziennik Urzędowy województwa sieradzkiego Nr 19, poz. 209 z dnia 17 maja 1990 r.].

Struktura organizacyjna Ośrodka, w 2022 r.:

- 1) **Kierownik** – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
- 2) **Zespół Finansowo – Księgowy i Administracyjny:**
 - Głównego Księgowego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
 - Pomoc administracyjna – 1 etat (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 3) **Zespół Pracowników Socjalnych:**
 - specjalista pracy socjalnej – 3 etaty (stanowisko pomocnicze i obsługi);
 - asystent rodziny – 1 etat; 15 rodzin (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 4) **Zespół Usług Opiekuńczych:**
 - opiekun w ośrodku pomocy społecznej – umowa zlecenia w zależności od potrzeb (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 5) **Zespół Pracowników ds. Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Świadczenia Wychowawczego:**
 - stanowisko ds. Świadczeń Rodzinnych, Dodatków Mieszkaniowych, Dodatku energetycznego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
 - stanowisko ds. Świadczenia Wychowawczego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
 - stanowisko do spraw (Funduszu Alimentacyjnego – $\frac{3}{4}$ etatu, Stypendia – $\frac{1}{4}$ etatu) – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
- 6) **Klub „SENIOR+”**
 - instruktor ds. kulturalno – oświatowych – 2 osoby po $\frac{1}{4}$ etatu (stanowisko pomocnicze i obsługi);
 - specjalista, zatrudniony w wymiarze czasu pracy w zależności od potrzeb placówki (stanowisko pomocnicze i obsługi);
 - pracownik gospodarczy – palacz (stanowisko pomocnicze i obsługi, w sezonie zimowym, umowa zlecenia);
- 7) **Klub Integracji Społecznej** – pracownicy ośrodka w ramach obowiązków służbowych;
- 8) **Punkt Pomocy Rodzinie** – Psycholog – umowa cywilno-prawna o świadczenie usług;
- 9) **Administrator Systemów Informatycznych** – informatyk (umowa zlecenia);
- 10) **Gminny Zespół Interdyscyplinarny** – pracownicy ośrodka w ramach obowiązków służbowych.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach zatrudnionych jest trzech pracowników socjalnych terenowych, w związku z tym ośrodek spełnia wymóg art. 110, ust. 11 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dotyczący zatrudnienia ilości terenowych pracowników socjalnych. Zgodnie z ww. przepisem prawa, OPS zatrudnia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, jednak nie mniej niż trzech pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, w celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych uczestniczyli, w roku 2022, w specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach tematycznych, tj.:

- 1) Szkolenie pt. „Dodatek Osłonowy” (1 osoba),
- 2) Szkolenie pt. „Prawne i praktyczne aspekty działań Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie” (4 osoby),
- 3) Szkolenie pt. „Dialog motywujący w pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie” (2 osoby),
- 4) Szkolenie pt. „Dodatek dla Gospodarstw Domowych (pellet, olej opałowy, LPG, drewno) – Nowe zadania dla Gmin” (1 osoba),
- 5) Szkolenie pt. „Dodatek Węglowy” (1 osoba),
- 6) Szkolenie pt. „Prawo Pracy oraz Polski Ład w 2022 r. – wynagrodzenia i podatki w kadrach i księgowości OPS.” (1 osoba),
- 7) Szkolenie pt. „Zmiany w Polskim Ładzie – naliczanie wynagrodzeń zgodnie z nową ustawą.” (1 osoba),
- 8) Szkolenie pt. „Rejestr umów w Ośrodku Pomocy Społecznej” (1 osoba),
- 9) Szkolenie pt. „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego. Wybrane aspekty” (1 osoba).

III. REALIZACJA ZADAŃ W 2022 r. PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach realizuje zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego (koordynacja), tzw. 500+, dodatków mieszkaniowych, dodatku energetycznego, stypendiów szkolnych, dodatku węglowego, dodatku osłonowego, dodatku dla innych źródeł ciepła, dodatku elektrycznego, dodatku gazowego, preferencyjnego zakupu węgla, Karty Dużej Rodziny, wspierania rodziny, ustawy przeciwdziałania przemocy, wynikające, m.in. z:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901),
2. UCHWAŁY Nr 140 RADY MINISTRÓW z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007),
3. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 z późn. zm.),
4. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165),
5. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
6. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.),
7. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
8. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123),
9. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 z późn. zm.),
10. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.),
11. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.),
12. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40),
13. ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.),
14. ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.),
15. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.),
16. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230),
17. ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 479),

18. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.),
19. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.),
20. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 530),
21. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.),
22. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1744),
23. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172),
24. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.),
25. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.),
26. uchwały Nr 34 RADY MINISTRÓW z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020 (M. P. z 2018 r. poz. 228),
27. ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.),
28. uchwały nr 58 Rady Ministrów z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu gwarancyjnego "Czyste powietrze" z wykorzystaniem gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego (M. P. z 2021 r. poz. 473 z późn. zm.),
29. ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 z późn. zm.),
30. ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.),
31. ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. 2023 r. poz. 141 ze zm.),
32. Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. poz. 1967 ze zm.),
33. ustaw z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 ze zm.),
34. innych przepisów prawnych, które przewidują realizację zadań przez ośrodek pomocy społecznej.

1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne

Pomocy Społecznej udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Katalog przesłanek umożliwiających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest otwarty i tak naprawdę można przyznać świadczenia również w innych przypadkach, niż przewiduje to ustawa, pod warunkiem, że są uzasadnione i konieczne dla dobra osoby lub rodziny, a także najbliższego otoczenia (racjonalne i celowe).

W 2022 r. na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, świadczenia pieniężne przysługują osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **776,00 zł** miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, jeśli jej dochód (na osobę w rodzinie) nie przekracza kwoty **600,00 zł** miesięcznie.

GOPS w Zapolicach realizuje świadczenia niepieniężne w postaci:

1. pracy socjalnej,
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne,
3. poradnictwa specjalistycznego (psycholog),
4. usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
5. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
6. zapewnienia schronienia,
7. niezbędne ubrania

1.1. Praca socjalna

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna to:

1. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest:
 - 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
 - 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.
2. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.
3. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.
4. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Pracownicy socjalni w 2022 roku, podejmowali wobec podopiecznych GOPS pracę socjalną oraz szeroko rozumiane poradnictwo. Były to działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna podejmowana była praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z klientami, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie GOPS.

W roku 2022 pomocą, w postaci pracy socjalnej zostały objęte 105 rodziny, co daje 182 osoby w rodzinach.

Tabela nr 1. Liczba osób objętych pracą socjalną w latach 2019-2022

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	124	112	106	105
Liczba osób w rodzinach	202	229	193	182

Źródło: opracowanie własne

Praca socjalna metodą kontraktu socjalnego i projektu socjalnego

Zgodnie z art.6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej, „**kontrakt socjalny** - jest pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”.

Kontrakt socjalny spisuje się w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie znajduje się m.in. wyszczególnienie ustalonych z pracownikiem socjalnym działań, które powinna podjąć osoba/rodzina w celu poprawienia swojej sytuacji. Kontrakt zawiera ocenę sytuacji rodzinnej lub majątkowej, a także informacje dotyczące potrzeb danej rodziny. W kontrakcie pracownik socjalny spisuje również działania, do których zobowiąże się rodzina (znalezienie pracy, podjęcie leczenia odwykowego) oraz konkretny termin ich rozpoczęcia i zakończenia. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. W 2022 r., z klientami Ośrodka, podpisano 7 kontraktów socjalnych.

Tabela nr 2. Liczba osób objętych kontraktem socjalnym w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób, z którymi podpisano kontrakt socjalny	6	5	7
Ilość kontraktów zakończonych zgodnie z założeniami	6	5	7

Źródło: opracowanie własne

Pracownicy socjalni, w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, utrzymywali stały kontakt z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach, ośrodkami zdrowia, poradniami specjalistycznymi, szpitalami, opiekunkami terenowymi, w celu zapewnienia opieki lekarsko – pielęgniarskiej, organizowana była również pomoc sąsiedzka, kompletowali dokumentację niezbędną do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym, kierowali osoby do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, kierowali osoby do Środowiskowego Domu Samopomocy.

1.2. *Poradnictwo specjalistyczne (psycholog)*

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W Punkcie Pomocy Rodzinie, który działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, był zatrudniony psycholog, który prowadził terapię i udzielał porad klientom. Psycholog przyjmował dwa razy w miesiącu, we wtorki lub czwartki. Dyżury były dostosowane do potrzeb klientów. W 2022 r. udzielił 51 godzin porad, a środki finansowe przeznaczone na to zadanie to 5 350,00 zł. (16 osób)

1.3. *Usługi opiekuńcze (Rozdział 85228)*

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W związku z tym, w dniu 21 marca 2015 Uchwałą Nr V/29/2015 Rada Gminy Zapolice określiła ww. zasady, natomiast Uchwałą XXVII/173/16 z dnia 28.12.2016 oraz Uchwałą Nr XVI/99/16 z dnia 28.01.2017 zmieniono stawkę godzinową za świadczone usługi opiekuńcze do 15,00 zł za godzinę.

W 2022 r. z usług opiekuńczych korzystało 8 osób. Koszt usług opiekuńczych wraz z kosztem wynagrodzeń, pochodnych od wynagrodzeń i innych wydatków wyniósł 94 788,55 zł. Z odpłatności za usługi opiekuńcze decyzją kierownika zwolniono 4 osoby.

Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i kwoty odpłatności w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób	7	6	8
Koszt świadczenia usług opiekuńczych (środki własne gminy)	52.447,21	74 733,04	94 788,55
Kwota odpłatności klientów za świadczone usługi opiekuńcze	4.065,75	7 215,75	7 364,25

Źródło: opracowanie własne

1.4. Pobyty w Domu Pomocy Społecznej (Rozdział 85202)

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W 2022 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 11 osób z gminy Zapolice, którym Gmina dofinansowywała koszt pobytu w DPS. Łączna kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła **340 459,03 zł.**

Tabela nr 4. Liczba osób przebywających w DPS w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób	9	10	11
Koszt pobytu w DPS (środki własne gminy)	246 121,98	310 615,96	340 459,03

Źródło: opracowanie własne

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi (zgodnie z zawartą umową):
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby inne (obce, niespokrewnione).

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca:

- 1) w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym - ustala wójt (burmistrz, prezydent miasta) i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
- 2) w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym - ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
- 3) w regionalnym domu pomocy społecznej - ustala marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2022 r. klienci GOPS w Zapolicach przebywali w DPS w Sieradzu, DPS w Przatówku, DPS w Zduńskiej Woli i DPS w Biskupicach.

Tabela nr 5. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w latach 2020-2023

Rok	2021	2022	2023
DPS w Sieradzu	4 594,29	5 111,24	5 741,73
DPS w Biskupicach	4 796,00	5 204,60	5 966,58
DPS w Zduńskiej Woli	3 726,36	4 053,51	4 715,21
DPS w Przatówku	4 222,30	4 530,75	4 990,97

Źródło: opracowanie własne

1.5. Schronienie (Rozdział 85214)

Pomoc niematerialna przyznawania jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Uchwała Nr XLIII/265/18 Rady Gminy Zapolice z dnia 29 marca 2018 r. określa zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach osób bezdomnych.

Gmina Zapolice podpisała w dniu 28 grudnia 2022 r. porozumienie o współpracy z Fundacją METAMORFOZA z siedzibą w Feliksowie, 99-200 Poddębice, które normuje kwestie umieszczania osób bezdomnych potrzebujących schronienia.

W roku 2022 w schronisku dla bezdomnych przebywały 2 osoby (Warszawa, Kleszczów), koszt pobytu to 39 118,24 zł.

Tabela nr 6. Liczba osób przebywających w schronisku dla bezdomnych w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób	1	2	2
Koszt pobytu w schronisku (środki własne gminy)	0	23 734,11	39 118,24

Źródło: opracowanie własne

2. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne.

W gminie Zapolice, wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba ludności wynosiła 5 306 osób, natomiast korzystających rodzin ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej było 65, co łącznie stanowiło 115 osób w rodzinach. W stosunku do ogółu społeczeństwa zamieszkującego gminę, stanowi to 2,17 % (2021 r. – 2,08%) osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba rodzin	68	67	65
Liczba osób w rodzinach	132	110	115

Źródło: opracowanie własne

W roku 2022 dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie było, przede wszystkim, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Tabela nr 8. Przyczyny korzystania ze świadczeń OPS w gminie Zapolicie w latach 2021-2022

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2021 r.	Liczba osób w rodzinach 2021 r.	Liczba rodzin 2022 r.	Liczba osób w rodzinach 2022 r.
Ubóstwo	10	13	9	11
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	2	2	3	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	2	10	3	16
w tym:				
wielodzietność	2	10	2	14
Bezrobocie	25	43	28	50
niepełnosprawność	33	47	35	53
długotrwała lub ciężka choroba	41	66	42	70
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	7	21	6	19
w tym:				
rodziny niepełne	4	12	5	14
rodziny wielodzietne	1	5	1	5
przemoc w rodzinie	0	0	0	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
alkoholizm i narkomania	15	21	10	12
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	0	0
trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali rp status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0
zdarzenie losowe	1	3	1	2
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

GOPS w Zapolicach, w 2022 r. realizował świadczenia pieniężne w postaci:

1. zasiłku stałego,
2. zasiłku okresowego,
3. zasiłku celowego i specjalnego celowego,
4. wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

2.1. Zasiłek stały (Rozdział 85216) i ubezpieczenie zdrowotne (Rozdział 85213) związane z wypłatą zasiłku stałego

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby lub rodziny. Stanowi różnicę pomiędzy dochodem realnym, a kryterium dochodowym. Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 719,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej. Zasiłki stałe oraz środki na opłacanie składek zdrowotnych pochodzą z budżetu państwa w ramach dotacji celowej na realizację zadań własnych.

W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, z powodu niepełnosprawności, 19 osobom zasiłki stałe, na kwotę 127 345,79 zł, z czego 19 osobom, opłacano składki zdrowotne w ramach ubezpieczenia społecznego, na kwotę 11 460,86 zł.

Tabela nr 9. Liczba osób korzystających z zasiłku stałego w latach 2021-2022

Rok	2021	NFZ	2022	NFZ
Liczba osób	18	18	19	19
Kwota dotacji	111 722,28	10 142,19	127 345,79	11 460,86
Środki własne gminy	0	0	0	0
Razem	111 722,28	10 142,19	127 345,79	11 460,86

Źródło: opracowanie własne

2.2. Zasiłek okresowy (Rozdział 85214)

Z budżetu Wojewody, w ramach zadań własnych gminy, wypłacane są również **zasiłki okresowe** z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, itp. Zasiłek okresowy dla osoby samotnie gospodarującej przyznaje się w wysokości do różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem realnym danej osoby. W przypadku rodziny zasiłek wynosi do różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a realnym dochodem danej rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% danej różnicy, o której mowa wyżej. Tę część zasiłku (50%) opłacane jest z budżetu państwa. Gmina Zapolice partycypuje w kosztach wypłat zasiłków okresowych.

W 2022 roku przyznano 17 rodzinom pomoc w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę 37 210 zł (dotacja – 31 674,95 zł, budżet gminy – 5 535,05 zł). Głównym powodem przyznania zasiłków było bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność.

Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba rodzin	18	18	17
Kwota dotacji	37 638,00	32 428,59	31 674,95
Środki własne gminy	3 882,00	3 601,41	5 535,05
Razem	41 520,00	36 030,00	37 210,00

Źródło: opracowanie własne

2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy (Rozdział 85214)

Zasiłki celowe przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części kosztów lub całości zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Również osobom bezdomnym, w ramach zasiłku celowego można pokryć koszty świadczenia zdrowotnego lub biletu kredytowanego. Ośrodek przyznał w 2022 roku zasiłki celowe dla 31 rodzin na kwotę 8 100,00 zł. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego można przyznać specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej kryteria dochodowe ustalone w ustawie o pomocy społecznej. W roku 2022 Ośrodek wypłacił 10 rodzinom specjalne zasiłki celowe.

Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego w latach 2019 -2022

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	48	35	36	31
Kwota dotacji	0	0	0	0
Środki własne gminy	13 270,60	14 125,00	15 050,00	8 100,00

Źródło: opracowanie własne

2.4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd (Rozdział 85219)

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2022 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 1 osobie. Łączny koszt zadania wyniósł 10 894,00 zł. (środki – 10 800 zł + koszty obsługi – 94,00 zł). Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodzą w całości z dotacji budżetu państwa.

3) Świadczenia rodzinne (Rozdział 85502)

Świadczenia rodzinne przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;

- 3) zapomoga wypłacana przez gminy (ze środków własnych);
- 4) świadczenia wypłacane przez gminy (ze środków własnych);
- 5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 6) świadczenie rodzicielskie.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) samotnego wychowywania dziecka;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazd, zamieszkanie).

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 764,00 zł.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia;

Wysokość dodatków do zasiłku rodzinnego:

- 1) urodzenie dziecka – 1000,00 zł;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
- 3) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci; w przypadku dziecka niepełnosprawnego

wysokość tę zwiększa się o kwotę 80,00 zł nie więcej niż 160,00 zł na wszystkie dzieci;

- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie na trzecie i następane dzieci;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90,00 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia oraz 110,00 zł na dziecko powyżej 5 roku życia;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł raz w roku;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła lub 69,00 zł na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła;

Rada gminy w drodze uchwały może podnieść kwoty ww. dodatków do zasiłku rodzinnego. Podwyższenie kwot dodatków finansowane jest ze środków własnych gminy.

Świadczenia opiekuńcze

- 1) Zasiłek pielęgnacyjny – 215,84 zł miesięcznie.
- 2) Specjalny zasiłek opiekuńczy – 620,00 zł miesięcznie (846,42 zł brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).
- 3) Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – 2 119,00 zł miesięcznie (2 892,86 zł brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne), od 1 stycznia 2023 r. – 2 458,00 zł miesięcznie (3 355,66 brutto).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 zł.

Rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka. Uchwała reguluje szczegółowe zasady udzielania zapomogi. W związku z urodzeniem się jednego dziecka może być przyznana tylko jedna zapomoga, a wypłaty zapomóg finansowane są ze środków własnych gminy.

Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń rodzicielskich, zasiłku dla opiekuna oraz koszty obsługi tych świadczeń zostały szczegółowo przedstawione w tabeli nr 12.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;

- 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie.

W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, 12 osobom świadczenie rodzicielskie, na łączną kwotę 61 002,80 zł.

Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

4) Zasiłek dla opiekuna – ZDO (Rozdział 85502)

Realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13) wprowadzono nowe świadczenie, tj. zasiłek dla opiekunów. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.1297). określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1359 z 2015 r.), ustawa utraciła moc z dniem 01.01.2018 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Zasiłek dla opiekunów przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie (846,42 zł brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).

W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, 1 osobie ZDO, na łączną kwotę 2 840,00 zł (3 877,15 zł brutto). Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń ZDO pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

Tabela nr 12. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych, kosztów obsługi w 2022 roku – dotacja celowa budżetu państwa.

L.p.	Wyszczególnienie świadczeń	Realizacja świadczeń w 2022 roku		
		Liczba osób	Liczba świadczeń	Wykorzystana dotacja
1	zasiłek rodzinny (a+b+c), z tego:	191	2 492	397 552,86
	a) zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5 r.ż.	54	478	44 522,12
	b) zasiłek rodzinny na dziecko powyżej 5 r. .do 18 r.ż.	116	1843	211 591,65
	c) zasiłek rodzinny na dziecko powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r. .ż.	21	171	20 780,38
2	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8	43	16 319,03
3	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	5	5	5 000,00
4	dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	3	31	6 783,00
5	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	19	182	18 737,63
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	102	444	14 818,27
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	61	503	30 810,53
8	dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	28	354	28 190,25
9	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	28	28	28 000,00
10	świadczenie rodzicielskie	12	69	61 002,80
11	zasiłek pielęgnacyjny	118	1276	274 548,48
12	świadczenie pielęgnacyjne	36	408	861 254,80
13	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
14	specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0
15	jednorazowe świadczenie „za życiem”	2	0	8 000,00
16	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające ŚP	18	220	114 871,69
17	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające SZO	0	0	0
18	koszty obsługi ustawy o świadczeniach rodzinnych – 3% otrzymanej dotacji pomniejszonej o świadczenie rodzicielskie	x	x	44 581,35
19	koszty obsługi ustawy o świadczeniach rodzinnych - 30 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego	x	x	120,00
20	koszty obsługi ustawy o „Za życiem”	x	x	240,00
21	zasiłek dla opiekuna	1	5	2 840,00
22	odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0	0
23	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	1	5	781,55
24	koszty obsługi ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	x	x	0
25	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	33	366	158 762,36
26	koszty obsługi pomocy osobom uprawnionym do alim.	x	x	9 798,37
	Ogółem	611	6 433	2 055 012,97

Źródło: Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań w rozdziale 85502 § 2010.

Tabela nr 13. Rozliczenie kosztów obsługi Dział 855, rozdział 85502, § 2010 za 2022 r.

L.p.	Kwota		
		Wydatki	Zobowiązania
1	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	39 503,00	0,00
2	§ 4040 - dodatkowe wynagrodzenie roczne	3 951,65	0,00
3	§ 4110 - składki na ubezpieczenia społeczne	6 363,38	0,00
4	§ 4120 - składki na Fundusz Pracy	846,72	0,00
5	§ 4170 - umowy zlecenia	1200,00	0,00
6	§ 4210 - zakup materiałów i wyposażenia	240,00	0,00
7	§ 4300 - zakup usług pozostałych	972,00	0,00
8	§ - pozostałe wydatki	1662,97	0,00
Razem		54 739,72	0,00

Źródło: Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań w rozdziale 85502 § 2010.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w ramach świadczeń rodzinnych, w roku 2022, opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Składki opłacane były w ramach zasiłku dla opiekuna, świadczeń pielęgnacyjnych z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

5) Fundusz alimentacyjny (Rozdział 85502)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł.

W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił 22 rodzinom (33 osób) środki z funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę 148 963,99 zł. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego pochodzą w 100 % z dotacji celowej budżetu państwa.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Realizacja ww. ustawy została przekazana do jednostki organizacyjnej gminy do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- 1) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.) oraz
- 2) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Czynności podejmowane przez organ wypłacający świadczenie z funduszu alimentacyjnego w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Z wyegzekwowanych kwot 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa. Uzyskane przez gminę organu właściwego wierzyciela ww. dochody przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w 2022 roku podjął działania wobec 27 dłużników alimentacyjnych, tj.:

- 1) wystąpiono z 15 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników do właściwych organów dłużników,
- 2) przeprowadzono 4 wywiady alimentacyjne i odebrano oświadczenie majątkowe od dłużników przebywających na terenie gminy,
- 3) nie kierowano wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli o aktywizację zawodową dłużników,
- 4) nie kierowano wniosków, do Starosty zduńskowolskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych,
- 5) nie kierowano wniosków, do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji,
- 6) nie kierowano zawiadomień do Komendy Powiatowej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeks karny,
- 7) skierowano 1 wniosek do komornika sądowego o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości należącej do dłużnika alimentacyjnego.

Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w 2022 roku wynosiły:

- 47 687,57 zł (z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej), z tego:
 - 1) kwota przekazana do Budżetu Państwa – 36 219,97 zł (FA – 11 687,65 + odsetki 24 532,32 zł);
 - 2) kwota przekazana na dochody własne Gminy Zapolice – 7 791,8 zł;
 - 3) kwota zaliczek alimentacyjnych zwróconych do Budżetu Państwa – 1 837,90 zł, przekazane na dochody gminy – 1 837,90 zł;

Tabela nr 14. Zestawienie podziału kwot wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych	23 800,80	34 255,03	47 687,57
z tego:			
kwota przekazana do Budżetu Państwa	18 130,47	24 800,32	38 057,87
kwota przekazana na dochody własne Gminy Zapolice	5 070,33	9 454,71	9 629,70

Źródło: opracowanie własne

W 2022 roku jednemu dłużnikowi alimentacyjnemu zostały umorzone należności powstałe z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłacone osobom uprawnionym do alimentów, w wysokości 1 485 zł. Natomiast z powodu śmierci trzech dłużników alimentacyjnych należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczek alimentacyjnych w wysokości 141 227,00 zł uległy wygaszeniu.

W ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych wysłano korespondencję do różnych instytucji, tj. prokuratura, policja, sądy, komornicy, urzędy skarbowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej. GOPS przekazuje również do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości nie regulowania za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2022 r. do Biura Informacji Gospodarczej zaktualizowano wysokość zadłużenia 20 dłużników alimentacyjnych.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa na świadczenia rodzinne oraz z dochodów własnych gminy (tzw. 40%). Koszty podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

6) Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (Rozdział 85501)

Świadczenia wychowawcze przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 z późn. zm.).

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. Od 1 lipca 2019 r. zostało zniesione kryterium dochodowe i świadczenia przysługują na każde dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku, gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy

przekazuje należne osobie świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił 643 rodzinom (2021 – 701 rodzin) środki w ramach świadczenia wychowawczego, na łączną kwotę 2 559 061,00 zł (2021 r.- 6 063 983,40 zł). Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa (łącznie koszt zadania – 2 572 761,85 zł, tj. 2 567 232,43 zł dotacja i 5 529,42zł środki własne gminy).

7) Świadczenie „Dobry start” (Rozdział 85504)

Świadczenie „Dobry start” przyznawane jest na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061). Celem jest wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Od 2021 roku realizatorem świadczenia jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

IV. POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH

1. Dodatki mieszkaniowe (Rozdział 85215)

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności z wnoszeniem bieżących opłat mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom lub podnajemcom lokali mieszkalnych, mieszkającym w tych lokalach;
- osobom mieszkającym w tych lokalach, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w tych lokalach znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność oraz właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Ustawodawca w art.3 ust.1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2021 ze zm.) określił, iż dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, o których mowa powyżej, jeśli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie:

1. jednoosobowym – 40%
2. wieloosobowym – 30%

- przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. W treści komunikatu Prezesa GUS z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2021 r. (M.P. z 2022 r. poz.175), wskazano, że przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2021 r. wyniosło 5 662,53 zł.

Ważnym kryterium przy przyznawaniu prawa do dodatku mieszkaniowego jest kryterium metrażowe uzależnione od liczby osób mieszkających w lokalu mieszkalnym. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu nie przekracza określonej, zgodnie z art. 5 ust.1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, dla danej liczby powierzchni (powierzchnia normatywna) o więcej niż 30% (lub 50% jeśli wielkość pokoi i kuchni nie przekracza 60% powierzchni całego lokalu).

W 2022 r. Gmina Zapolice nie wypłaciła świadczenia w ramach dodatku mieszkaniowego.

Tabela nr 15. Zestawienie wypłaty dodatku mieszkaniowego w latach 2019-2022.

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	0	0	0	0
Kwota wypłaconych świadczeń	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne

2. Dodatek energetyczny (Rozdział 85215)

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 kwietnia 2022 r. wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2023 r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną wynosi – 13,38 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób wynosi – 18,58 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób wynosi – 22,30 zł/miesiąc.

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej. Przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację wypłat dodatku energetycznego, uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku.

W roku 2022 gmina Zapolice nie wypłacała świadczeń w ramach dodatku energetycznego. Od stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. świadczenie zostało zastąpione dodatkiem osłonowym (art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym).

3. Stypendium szkolne (Rozdział 85415)

Stypendium szkolne jest świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę, tj. 600,00 zł w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na:

- 1) wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia;
- 2) wniosek odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych;
- 3) mogą być również przyznawane z urzędu.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- 1) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- 2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich,

nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych – na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

Rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz. U. z 2022 r. poz. 2230.
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

W roku 2022 gmina Zapolice wypłaciła 15 rodzinom (41 dzieci) środki w ramach stypendium szkolnego, na łączną kwotę 25 559,15 zł. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa i środków własnych gminy. W 2022 r. otrzymano 20 447,32 zł dotacji, w związku z tym gmina Zapolice partycypowała w wypłacie stypendiów w kwocie 5 111,83 zł, tj. 20%.

Tabela nr 16. Zestawienie wypłaconych świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w latach 2019-2022

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	40	32	24	15
Liczba dzieci uprawnionych	77	59	45	41
Kwota wypłaconych świadczeń	53 697,87	51 927,22	37 619,74	25 559,15
Z tego				
Dotacja	42 958,28	41 541,77	30 095,78	20 447,32
Środki własne Gminy Zapolice	10 739,58	10 385,45	7 523,96	5 111,83

Źródło: opracowanie własne

4. Dodatek osłonowy DO (Rozdział 85295)

Zgodnie z art. 2 ust. 1 o dodatku osłonowym, dodatek przysługuje:

- 1) osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 i 658) nie przekracza kwoty 2100 zł, oraz osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę;
- 2) osobie, o której mowa w pkt 1, w przypadku gdy wysokość jej przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę przekracza kwotę, o której mowa w pkt 1, w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny

dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę.

Dodatek osłonowy wynosi rocznie:

- 1) 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), wynosi rocznie:

- 1) 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy przysługiwał osobom uprawnionym za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. i był wypłacany w dwóch równych ratach w terminie do dnia 31 marca 2022 r. oraz do dnia 2 grudnia 2022 r.

Przyznanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta dodatku osłonowego nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania dodatku osłonowego, uchylenie lub zmiana prawa do tego dodatku oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku osłonowego wymagają wydania decyzji.

Wypłata dodatku osłonowego była zadaniem z zakresu administracji rządowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach złożonych zostało 950 wniosków, 890 gospodarstw domowych otrzymało dodatek osłonowy na kwotę 620 354,85 zł. Koszty obsługi zadania to 12 407,00 zł. Łącznie wydatkowana kwota dotacji to 632 761,85 zł.

5. Dodatek węglowy DW (Rozdział 85295)

Zgodnie z art. 2 o dodatku węglowym dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576,

1967 i 2456), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przez paliwa stałe rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

Dodatek węglowy nie przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, na potrzeby którego zostało zakupione paliwo stałe, po cenie i od przedsiębiorcy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw (Dz. U. poz. 1477 i 1692).

Dodatek węglowy dla gospodarstwa domowego wynosił 3000 złotych.

Wniosek o wypłatę dodatku węglowego można było składać do 30 listopada 2022 r.

Przyznanie przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta dodatku węglowego nie wymagało wydania decyzji. Odmowa przyznania dodatku węglowego, uchylene oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku węglowego wymagają wydania decyzji.

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta może, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego.

Wypłata dodatku węglowego jest zadaniem zleconym gminie.

W 2022 r. gmina Zapolice wypłaciła dodatek węglowy 1351 gospodarstwom domowym. Kwota wypłaconych dodatków węglowych wraz z kosztami obsługi zadania (t.j. 2% łącznej kwoty dotacji wypłacanych w gminie) wyniosła 4 134 060,00 zł, i w całości finansowana była z dotacji Budżetu Państwa,

6. Dodatek do innych źródeł ciepła ZC (Rozdział 85295)

Zgodnie z art. 24 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest:

- 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- 2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
- 3) kocioł olejowy.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosi:

- 1) **3000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;

2) **1000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powie trza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;

3) **500 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;

4) **2000 złotych** - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych można było składać do 30 listopada 2022 r. Przyznanie przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta dodatku dla gospodarstw domowych nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Odmowa przyznania dodatku dla gospodarstw domowych, uchylene oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku wymagają wydania decyzji administracyjnej.

W 2022 r. gmina Zapolice wypłaciła dodatek z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła 310 gospodarstwom domowym. Kwota wypłaconych dodatków dla gospodarstw domowych wraz z kosztami obsługi zadania (t.j. 2% łącznej kwoty dotacji wypłacanych w gminie) wyniosła 666 563,14 zł i w całości finansowana była z dotacji Budżetu Państwa.

7. Dodatek elektryczny

Na podstawie art. ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej Wójt może, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej, do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku elektrycznego.

Zgodnie z art. 27 ww. ustawy, dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w rozumieniu art. 3 pkt 13b ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną, i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosił 1000 zł, w przypadku gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosił 1500 zł. Wniosek składało się w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 1 lutego 2023 r.

Przyznanie przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta dodatku elektrycznego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej. Odmowa przyznania dodatku elektrycznego, uchylene oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku elektrycznego wymagają wydania decyzji administracyjnej.

Wypłata dodatku elektrycznego jest zadaniem zleconym gminie.

8. Dodatek gazowy

Na podstawie art. 21 ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, Wójt może, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących refundacji podatku VAT.

V. ŚRODKI WYDATKOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH W LATACH 2021 i 2022 r.

Tabela nr 17. Środki wydatkowane w 2021 i 2022 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.

Zadanie	Wykonanie 2021	Wykonanie 2022
Zadania finansowane z budżetu gminy	1 002 868,89	1 056 416,46
Odpłatność w DPS (rozdział 85202)	310 615,96	340 459,03
Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (rozdział 85501)	4 483,63	5 529,42
Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej (rozdział 85508)	54 972,07	32 678,43
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Gminny Zespół Interdyscyplinarny (rozdział 85205)	7 482,90	8 586,30
Wspieranie rodziny – asystent rodziny (85504)	48 737,65	37 544,49
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny (rozdział 85502)	64 993,38	86 940,45
Zasiłki celowe, schronisko (rozdział 85214)	38 784,11	47 218,24
Zasiłki okresowe (rozdział 85214)	3 601,41	5 535,05
Koszty GOPS (rozdział 85219)	338 979,05	364 825,89
Usługi opiekuńcze (rozdział 85228)	74 733,04	94 788,55
Program „Posiłek w szkole i w domu” (rozdział 85230)	3 325,50	4 478,00
Pozostała działalność – SENIOR+ (rozdział 85295)	44 636,23	22 720,78
Pomoc materialna o charakterze socjalnym „stypendium szkolne” (rozdział 85415)	7 523,96	5 111,83
Zadania dofinansowane z budżetu Wojewody z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	0,00	4 835 757,71
Pozostała działalność – DW (rozdział 85295)	0,00	4 134 060,00
Pozostała działalność – ZC (rozdział 85295)	0,00	666 563,14
Pozostała działalność – KWS (rozdział 85295)	0,00	35 134,57
Pozostała działalność – DE (rozdział 85295)	0,00	0,00
Pozostała działalność – DG (rozdział 85295)	0,00	0,00
Zadania dofinansowane z Funduszu Pracy na rzecz Ukrainy	0,00	10 388,00
Pozostała działalność- FPU (rozdział 85395)	0,00	9 792,00
Świadczenia rodzinne- FPU (rozdział 85502)	0,00	596,00
Zadania dofinansowane z budżetu Wojewody i FP	289 608,66	290 451,52
Wspieranie rodziny – asystent rodziny (rozdział 85504; FP)	470,12	1 500,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych (rozdział 85213)	10 142,19	11 460,86

*Sprawozdanie za 2022 r.
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach*

Zasiłki okresowe (rozdział 85214)	32 428,59	31 674,95
Zasiłki stałe (rozdział 85216)	111 722,28	127 345,79
Koszty GOPS (rozdział 85219)	90 735,70	81 404,60
Program „Posiłek w szkole i w domu” (rozdział 85230)	11 014,00	16 618,00
Pomoc materialna o charakterze socjalnym „stypendium szkolne” (rozdział 85415)	30 095,78	20 447,32
Zadania finansowane z dotacji celowej	8 208 621,75	5 210 516,09
Opieka zdrowotna (rozdział 85195)	126,00	243,00
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny (rozdział 85502)	2 031 153,97	1 944 315,89
Świadczenia „za życiem” (rozdział 85502)	0,00	8 240,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (rozdział 85513)	47 599,83	46 062,92
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (85219)	18 270,00	10 894,00
Karta Dużej Rodziny (rozdział 85503)	207,44	766,00
Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (rozdział 85501)	6 111 264,51	2 567 232,43
Dodatek Osłonowy (rozdział 85295)	0,00	632 761,85
RAZEM	9 498 099,30	11 403 529,78

Źródło: opracowanie własne

W 2022 r. największą grupę wydatków stanowią te finansowane z budżetu państwa, w ramach dotacji celowej. W wydatkach tych ujęte są świadczenia wychowawcze z kosztami obsługi 0,33%, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego z kosztami obsługi wynoszącymi 3% przekazanej kwoty dotacji, wypłata dodatku osłonowego wraz z kosztami obsługi stanowiącymi 2% łącznej kwoty wypłaconych dotacji. Następną pozycją to zadania dofinansowane z budżetu Wojewody z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, gdzie poniesiono wydatki wraz z kosztami obsługi w wysokości 2% od kwoty wypłaconych świadczeń na wypłatę dodatku węglowego oraz dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła. W ramach tego dofinansowania poniesiono również wydatki na program Korpus Wsparcia Seniorów. Kolejną pozycją są wydatki związane z bieżącym utrzymaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie większa część to wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi. Liczba zatrudnionych poszczególnych pracowników wynika z przepisów prawa. Niestety, tylko część kosztów zatrudnienia pracowników socjalnych pokrywana jest z dotacji celowej budżetu Wojewody. Następną pozycją to koszty utrzymania mieszkańców w DPS, usługi opiekuńcze, a także zasiłki i pomoc w naturze. Wydatki te pokrywane są ze środków własnych gminy.

VI. RZĄDOWY PROGRAM „Posiłek w szkole i w domu” (Rozdział 85230)

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

Ze środków przekazywanych gminom w ramach Programu mogą być dofinansowane zarówno posiłki wydawane na stołówkach, ale również te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku, jak również dowóz posiłków.

W ramach Programu opracowane zostały 3 moduły:

1. moduł dla dzieci i młodzieży;
2. moduł dla osób dorosłych;
3. moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach modułów 1 i 2 Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- 1) posiłek;
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności;
- 3) świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Celem modułu 3 Programu jest wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole. Koordynatorem modułu 3 Programu na szczeblu administracji rządowej jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Pomoc w formie dożywiania udzielana była w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny lub opiekunów dziecka, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej. Pomoc przyznawana jest w oparciu o kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej podwyższone do 150 %. Pozwalała na to Uchwała Nr V/45/19 Rady Gminy Zapolice z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie dożywiania dzieci i uczniów.

W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, mogła być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Pomocy w formie dożywiania udzielono, w 2022 roku, 45 osobom z terenu gminy Zapolice na łączną kwotę 21 096,00 zł (dotacja – 16 618,00 zł, środki własne – 4 478,00 zł). Program

pozwała na skuteczne udzielenie pomocy uczniom i dzieciom oraz osobom dorosłym wymagającym wsparcia w zapewnieniu posiłku lub produktów żywnościowych.

Dotacja przysługująca gminie w ramach Programu wynosi 60%, jednak na wniosek Wójta Gminy, dotacja została zwiększona do 80%.

Szczególnym przepisem ww. programu jest możliwość udzielenia pomocy bez ustalania sytuacji materialnej rodziny (rodzinny wywiad środowiskowy) oraz bez decyzji administracyjnej wydanej przez ośrodek pomocy społecznej. Stosowną informację o potrzebie udzielenia pomocy w tym trybie, dyrektor szkoły (przedszkola) przekazuje ośrodkowi pomocy społecznej właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka. W takim przypadku liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Aby pomoc w tej formie była możliwa, Rada Gminy Zapolice, Uchwałą Nr V/46/19 z dnia 14 lutego 2019 r. ustanowiła wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program jest programem osłonowym w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej i celem programu osłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W roku 2022 na wniosek dyrektorów szkół nie został objęty programem żaden uczeń.

Tabela nr 18. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓLEM	w tym:		
		dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	45	8	13	24
w tym liczba osób korzystających z:	15	6	9	0
– posiłku				
– zasiłku celowego	30	2	4	24
– świadczenia rzeczowego	0	0	0	0
Koszt programu ogółem	21 096,00	X	X	X
z tego: środki własne	4 478,00	X	X	X
dotacja	16 618,00	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w ramach realizacji programu, finansował posiłki w:

- 1) Szkole Podstawowej im. 4. Pułku Piechoty Legionów w Zapolicach,

- 2) Publicznym Przedszkolu w Zapolicach,
- 3) Zespole Szkół w Marzeninie.

VII. WSPIERANIE RODZINY - Asystent rodziny (**Rozdział 85504**)

System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów zadań w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Dysfunkcyjność dotyczy zachowania lub niewypełniania jednej lub wielu funkcji rodziny. Nie wszystkie problemy dotyczące rodzinę prowadzą do patologii, ale ze względu na negatywne konsekwencje dla życia społecznego i jednostek, znajdują się w centrum zainteresowania odpowiednich instytucji i specjalistów. W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej – średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Tabela nr 19. Średni koszt utrzymania jednego dziecka w pieczy zastępczej w powiecie zduńskowolskim w latach 2021-2023.

Rok/Placówka	2021	2022	2023
Dom Dziecka w Wojsławicach	5 782,30	5 334,44	7 635,18

Źródło: opracowanie własne

Gmina Zapolice w 2022 r. partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 32 678,43 zł (trzeci rok pobytu dzieci w pieczy zastępczej – 50%)

Tabela nr 20. Koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021-2022.

Rok	2021	2022
Procent kosztu utrzymania dziecka w pieczy zastępczej	50%	50%
Kwota partycypacji gminy	55 661,62	32 678,43

Źródło: opracowanie własne

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, współpracowali z nauczycielami, świetlicami socjoterapeutycznymi, sądem, pedagogami szkolnymi, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, kuratorami sądowymi, uzgadniali wizyty w poradniach, pomagali w pisaniu pozwów alimentacyjnych, rozwodowych, itp. Elementem pracy z ww. rodzinami było objęcie ich pomocą i wsparciem asystenta rodziny.

W 2022 r. zatrudnionych było 2 asystentów rodziny w wymiarze po ½ etatu. Środki przeznaczone na realizację zadania, tj. zatrudnienie asystentów rodziny wyniosły 39 044,49 zł

(37 544,49 zł - środki własne gminy, 1 500,00 zł FP). Zatrudnienie asystenta rodziny jest zadaniem obligatoryjnym gminy.

Od 2020 r. Budżet Państwa nie partycypuje w kosztach zatrudnienia asystenta rodziny. Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” został zastąpiony programem „Asystent rodziny 2022”, które przewiduje jednorazowe świadczenie dla asystenta rodziny.

Tabela nr 21. Zestawienie realizacji Programu „Asystent rodziny” w latach 2021-2022

Rok	2021	2022
Liczba rodzin	6	4
Kwota świadczenia	470,12	1 500,00

VIII. NOWE ZADANIA

1. Program wieloletni „Senior+” - Kluby SENIOR+

W 2022 roku funkcjonowały 3 Kluby Senior+, tj. Klub SENIOR+ w Paprotni, Klub SENIOR+ w Ptaszkowicach i Klub SENIOR+ w Zapolicach. Rzeczywista liczba miejsc w Klubach wynosi 42. Miejsca te zostały utworzone w ramach Modułu 1 Programu Wieloletniego „SENIOR+” na lata 2015 – 2020, Edycja 2017, edycja 2018 i edycja 2020.

2. Program „CZYSTE POWIETRZE”

Znowelizowane w 2020 roku Prawo ochrony środowiska nakłada na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) w ramach Programu Czyste Powietrze. W Gminie Zapolice zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. GOPS w Zapolicach wydał 66 zaświadczeń. Wydawanie powyższych zaświadczeń jest wolne od opłat.

3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2022-2031

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach jest koordynatorem realizacji **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2022 - 2031**, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Prowadzenie monitorowania, wdrażanie Strategii oraz jej ocena powierzona została Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach.

Głównymi adresatami i podmiotami Strategii są mieszkańcy Gminy Zapolice. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są gminne instytucje, w szczególności Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zamed” w Zapolicach, Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli oraz placówki edukacyjno – oświatowe i organizacje pozarządowe.

Misją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2022-2031 jest systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych w celu przeciwdziałania marginalizacji, wykluczeniu i patologiom społecznym oraz poprawa jakości życia mieszkańców gminy. Na potrzeby wdrażania Gminnej Strategii zostały opracowane 4 cele strategiczne. Każdy z celów zakłada osiągnięcie konkretnych rezultatów poprzez realizację określonych działań.

Realizacja przyjętej Strategii umożliwi racjonalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów w celu rozwiązania wielu problemów społecznych, w tym przeciwdziałaniu biedzie i wykluczeniu społecznemu.

4. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2022 – 2024”

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2022 – 2024 tworzy optymalne warunki dla poprawy życia dzieci i rodzin, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, służy realizacji gminnej polityki rodzinnej. Wsparcie dla rodzin ma charakter profilaktyczny i ochronny. Program przyjęty został Uchwałą NR XLI/295/22 Rady Gminy Zapolice z dnia 24 lutego 2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2022–2024. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach. Działania podejmowane w ramach Programu adresowane są do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2022–2024 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i tworzenie sprzyjających warunków jej prawidłowego funkcjonowania.

5. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Zapolice na lata 2021 – 2028”

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ścisłej korelacji z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;**
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Zapolice na lata 2021-2028 przyjęty został uchwałą Nr XXVIII/202/21

Rady Gminy Zapolice z dnia 28 stycznia 2021 roku. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach.

Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i ograniczenia negatywnych następstw zjawiska przemocy na terenie gminy Zapolice.

Realizatorami Programu są, przede wszystkim, pracownicy:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach,
- Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli,
- Szkoły Podstawowej w Zapolicach,
- Społecznej Szkoły Podstawowej w Rembieszowie,
- Gminnego Przedszkola Publicznego,
- Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ZAMED” w Zapolicach,
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny,
- Organizacje pozarządowe (KGW, OSP, Stowarzyszenia),
- Kluby sportowe z terenu gminy,
- Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli,
- Prokuratura Rejonowa w Zduńskiej Woli.

Podstawowym celem działania pomocy społecznej było umożliwienie osobom, rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie były w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- dotrzeć do rodziny/osoby dotkniętej przemocą,
- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- założyć Niebieską Kartę,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku, hostelu (jeśli wymaga tego sytuacja) oraz za zgodą osoby poszkodowanej zawiadomić policję,
- pomagać w załatwianiu spraw urzędowych związanych z zaistniałą sytuacją przemocy,

Założenia Gminnego Programu realizowane są, przede wszystkim, przez działania **Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach**. Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Zapolice, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków, ale przede wszystkim do ofiary przemocy, rodziców i opiekunów krzywdzonych dzieci, dzieci i młodzieży, osób starszych, rodzin dotkniętych przemocą, sprawcy przemocy, przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami dotkniętymi przemocą, społeczeństwo.

Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są środki finansowe z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tabela nr 22. Wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2019 – 2022

Rok	2019	2020	2021	2022
Środki własne gminy	5 380,00	6 290,00	7 482,90	8 586,30

Źródło: opracowanie własne.

Dzięki zaangażowaniu i systematycznej współpracy z takimi instytucjami jak Urząd Gminy Zapolice, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo – wychowawcze z terenu gminy Zapolice, KPP w Zduńskiej Woli, rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze, niedostosowane społecznie, znajdujące się w trudnej sytuacji rodzinnej, finansowej i mieszkaniowej mogły liczyć na wsparcie kompetentnych pracowników służb społecznych.

6. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach

Obecny skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach został powołany Zarządzeniem nr 287/2020 Wójta Gminy Zapolice z dnia 14 lutego 2020 r. w celu realizacji zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2021 r. w skład GZI wchodził:

- 1) Katarzyna Frąckiewicz – przedstawiciel GOPS w Zapolicach – przewodnicząca,
- 2) Anna Barabasz – przedstawiciel GOPS w Zapolicach – sekretarz,
- 3) Marta Urbaniak - przedstawiciel GOPS w Zapolicach,
- 4) Monika Walasik – przedstawiciel GOPS w Zapolicach – zastępca przewodniczącej GZI,
- 5) Piotr Paweł Hryniuk – przedstawiciel GKRPA w Zapolicach,
- 6) Michał Witkowski – przedstawiciel Urzędu Gminy Zapolice,
- 7) Paweł Kluska – przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli,
- 8) Agnieszka Stępień – przedstawiciel jednostek systemu oświaty,
- 9) Ryszard Zawada – przedstawiciel podmiotów leczniczych,
- 10) Agnieszka Ćwikło – przedstawiciel organizacji pozarządowych,
- 11) Monika Piorek - Stępień – kurator sądowy wskazany przez Prezesa Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli,
- 12) Agnieszka Karpacz – Prokurator wskazany przez Prokuratora Rejonowego w Zduńskiej Woli.

Głównymi celami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach jest:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie interwencji w przypadku wystąpienia przemocy domowej w środowisku i uruchomienie procedury powstrzymującej negatywne jej skutki,
3. wzajemna wymiana informacji między członkami Zespołu w celu stworzenia strategii interwencyjnej obejmującej ustalenie planu pomocy, podjęcie wytyczonych działań, monitorowanie sytuacji danej rodziny,
4. stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”,

5. inicjowanie działań i szkoleń zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób będących członkami Zespołu,
6. udzielenie wsparcia merytorycznego Grupom Roboczym oraz bezpośredni udział w pracach w sytuacjach tego wymagających
7. monitorowania zjawiska przemocy, jego rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywność podejmowanych działań,
8. uzgadnianie, koordynowanie i inicjowanie działań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie,
9. współdziałanie z władzami lokalnymi w zakresie wypracowania i wdrożenia rozwiązań systemowych przeciwdziałania przemocy oraz monitoring i ewaluacja tego procesu.

W ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Robocze, które podejmują działania z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W 2022 r., do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach wpłynęło 6 nowych Niebieskich Kart, z czego:

- 2 założonych przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli,
- 3 założona przez pracowników GOPS w Zapolicach,
- 1 założona przez PCPR w Zduńskiej Woli,
- 5 rodzin wyraziło zgodę na współpracę, z którymi były podejmowane działania mające na celu przezwyciężenie zaistniałego problemu,
- spośród 6 sprawców stosowania przemocy w rodzinie, tylko 3 zgłosiło się na spotkanie grupy roboczej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach odbył 3 posiedzenie tradycyjne i 1 drogą pośrednią ze względu na Covid-19, oraz powołał 5 Grup Roboczych, w skład których wchodził pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy domowych oraz bezpośredni sposób przekazywania informacji pozwolił podejmować konkretne działania, które niewątpliwie usprawniły pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach i znacznie szybciej osiągnięto zamierzone cele.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach nadal prowadzi działania mające na celu przezwyciężenie problemu przemocy domowej, współdziała z innymi podmiotami, informuje o rodzajach pomocy z jakich może skorzystać rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji rodzinnej. Łącznie w 2022 r. odbyły się 32 spotkania Grup Roboczych. Zakończono procedurę NK w 6 rodzinach.

7. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Zduńskiej Woli

W 2022 r. współpracowano z PUP w Zduńskiej woli w zakresie Samorządowej Elektronicznej Platformie Informacyjnej (SEPI). Jest to kompleksowe rozwiązanie informatyczne umożliwiające podmiotom administracji samorządowej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. System umożliwia integrację rozwiązań funkcjonujących w różnych obszarach działalności jednostek samorządowych ze szczególnym uwzględnieniem publicznych służb zatrudnienia oraz zabezpieczenia społecznego.

Stała współpraca z PUP w Zduńskiej Woli, polega również na codziennym przekazywaniu aktualnych ofert pracy, które zamieszczane są na tablicy ogłoszeń GOPS w Zapolicach oraz systematycznych spotkaniach tematycznych w PUP w Zduńskiej Woli.

8. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 2+3 zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Od 2019 r. przysługuje również rodzicom i małżonkom rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

Przysługuje niezależnie od dochodu. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty w ponad 10 tys. miejsc zgłoszonych przez ponad tysiąc firm i instytucji z całej Polski.

Do 31 grudnia 2022 r. wydano 541 Kart Dużej Rodziny. W 2022 r. karty wydano dla 42 nowych rodzin, w tym dla 28 rodzin składających się wyłącznie z rodziców. Przyznana dotacja na realizację Kart – 766,00 zł, wykonanie 766 zł.

9. EMP@TIA Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego

Projekt Emp@tia, realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Produkty które powstają w ramach Projektu "Emp@tia - Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego" przyczynią się do ułatwienia i usprawnienia komunikacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi administracji terenowej, zaangażowanymi w proces przyznawania pomocy osobom najbardziej potrzebującym,

uporządkowania gromadzonych przez jednostki i MRPiPS danych oraz ich łatwą i bezpieczną archiwizację, bardziej racjonalnego wydatkowania środków publicznych oraz sprawniejsze monitorowanie ich wykorzystania, korzystania z e-Uслуги przez obywateli i przedsiębiorców z obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny, poprawy działania systemów informatycznych wykorzystywanych przez jednostki administracji terenowej, dzięki modernizacji infrastruktury w MRPiPS.

Poprzez Platformę możliwe jest składanie wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Kartę Dużej Rodziny i świadczenia wychowawczego (500 PLUS) przez internet, bez konieczności osobistego stawienia się w urzędzie. Osoby ubiegające się o ww. świadczenia nie muszą zdobywać i przedstawiać szeregu dokumentów i zaświadczeń z innych urzędów, gdyż urząd rozpatrujący wniosek o dane świadczenie samodzielnie uzyskuje wymagane informacje w drodze wymiany danych z właściwą instytucją.

W 2022 r. poprzez platformę złożono 31 wniosków.

10. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Podprogram 2021 Plus

W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach kontynuował współpracę z Bankiem Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana, w związku z tym złożył wniosek o przyznanie status OPL, tj. Organizacji Partnerskiej o zasięgu Lokalnym. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i zostało podpisane porozumienie w sprawie realizacji POPŻ na terenie Gminy Zapolice. W 2022 r. rozdysponowano żywność w ramach Podprogramu 2021 r. Paczki żywnościowe w skład, których wchodziło, m.in. filet z makreli w oleju, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, makaron jajeczny, mleko UHT, olej rzepakowy, powidła śliwkowe, szynka drobiowa, cukier biały, szynka wieprzowa, otrzymało 416 osób (1200 paczek).

Poza powyższymi działaniami realizowanymi w ramach działań statutowych organizacji, prowadzone były działania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w formie:

- warsztatów kulinarnych dla różnych grup pokoleniowych z udziałem ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów i dietetyków pokazujących różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania artykułów spożywczych,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (nauka tworzenia, realizacji i kontroli realizacji budżetu domowego, ekonomicznego prowadzenia gospodarstwa domowego, z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych dochodów rodziny, w tym darów żywnościowych).

W 2022 r., w ramach Podprogramu 2021, w warsztatach kulinarnych wzięło udział 28 osób.

11. Korpus Wsparcia seniorów

W roku 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach realizował Rządowy Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pt. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022, moduł II. Program finansowany był ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Głównym celem programu „Korpus Wsparcia Seniorów” była poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez zapewnienie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. Do programu przystąpiło 30 seniorów z terenu gminy Zapolice, którzy od lipca 2022 roku posiadają opaskę bezpieczeństwa, umożliwiającą sprawowanie całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu. Program kontynuujemy w 2023 r.

12. Pozostałe działania

1. W ciągu całego roku 2022 r. pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach prowadzili zbiórkę i dystrybucję odzieży nowej i używanej, obuwia, mebli.
2. W grudniu 2022 r. we współpracy z GKRPA przygotowano 66 paczek świątecznych dla osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych z terenu Gminy Zapolice.
3. Pracownicy GOPS w Zapolicach współpracowali również z OPS z innych miejscowości. Pracownicy socjalni na wniosek innych ośrodków przeprowadzali wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji i dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie Gminy Zapolice.
4. W sprawach budzących wątpliwości prawne pracownicy konsultowali się z radcą prawnym zatrudnionym przez Urząd Gminy Zapolice.

IX. WYKAZ POTRZEB Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ZAPOLICE

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb, w tym zakresie. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam poniżej potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę oraz możliwości ośrodka:

1. utworzenie mieszkań socjalnych,
2. zwiększenie zaplecza lokalowego ośrodka i zapewnienie wykwalifikowanej kadry,
3. utworzenie placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek, dzienny opiekun, niania),
4. utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, np. świetlice środowiskowe, placówki specjalistyczne, świetlice terapeutyczne, itp.,
5. kontynuowanie działalności placówek wsparcia typu Senior +,
6. podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Piotr Paweł Hryniuk

Wykonała:
Katarzyna Frąckiewicz
przy współpracy pracowników
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach

X. WKAZ TABEL

1. Tabela nr 1. Liczba osób objętych pracą socjalną w latach 2019-2022.....	9
2. Tabela nr 2. Liczba osób objętych kontraktem socjalnym w latach 2020-2022	9
3. Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2020-2022	11
4. Tabela nr 4. Liczba osób przebywających w DPS w latach 2020-2022	11
5. Tabela nr 5. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w latach 2021-2023 ...	2
6. Tabela nr 6. Liczba osób przebywających w schronisku dla bezdomnych w latach 2020-2022	12
7. Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022.....	13
8. Tabela nr 8. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Zapolice w latach 2021 i 2022	14
9. Tabela nr 9. Liczba osób korzystających z zasiłku stałego w latach 2021-2022.....	15
10. Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego w latach 2020-2022.....	15
11. Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego w latach 2019-2022	16
12. Tabela nr 12. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych, kosztów obsługi w 2022 roku – dotacja celowa budżetu państwa	20
13. Tabela nr 13. Rozliczenie kosztów obsługi Dział 855, rozdział 85502, § 2010 za 2022 r.	21
14. Tabela nr 14. Zestawienie podziału kwot wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych w latach 2020-2022	23
15. Tabela nr 15. Zestawienie wypłaty dodatku mieszkaniowego w latach 2019-2022..	26
16. Tabela nr 16. Zestawienie wypłaconych świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w latach 2019-2022	28
17. Tabela nr 17. Środki wydatkowane w 2021 i 2022 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.....	33
18. Tabela nr 18. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022	36
19. Tabela nr 19. Średni koszt utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w powiecie zduńskowolskim w latach 2021-2023	38
20. Tabela nr 20. Koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020-2022 ...	38
21. Tabela nr 21. Zestawienie realizacji programu „Asystent rodziny” w latach 2021-2022	39
22. Tabela nr 22. Wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2019-2022.....	43

XI SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	1
II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH	4
1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach w 2022 r.	5
III. REALIZACJA ZADAŃ W ROKU 2022 PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZPOLICACH.....	6
1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne.....	8
1.1. Praca socjalna	8
1.2. Poradnictwo specjalistyczne (psycholog)	10
1.3. Usługi opiekuńcze	10
1.4. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej	11
1.5. Schronienie	12
2. Pomoc społeczna – świadczenie pieniężne	13
2.1. Zasiłek stały i ubezpieczenie zdrowotne związane z wypłatą zasiłku stałego.....	15
2.2. Zasiłek okresowy	15
2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.....	16
2.4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	16
3. Świadczenia rodzinne	16
4. Zasiłek dla opiekuna ZDO	19
5. Fundusz alimentacyjny	21
6. Świadczenie wychowawcze – 500 PLUS	24
7. Świadczenie „Dobry start”.....	25
IV. POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GOPS W ZAPOLICACH.....	26
1. Dodatki mieszkaniowe	26
2. Dodatek energetyczny	27
3. Stypendium szkolne	27
4. Dodatek osłonowy DO	28
5. Dodatek węglowy DW	29
6. Dodatek do innych źródeł ciepła ZC	30
7. Dodatek elektryczny	31
8. Dodatek gazowy	32
V. ŚRODKI WYDATKOWANE PRZEZ GOPS W ZAPOLICACH W 2021 i 2022	33
VI. RZĄDOWY PROGRAM „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	35
VII. WSPIERANIE RODZINY – Asystent rodziny	38
VIII. NOWE ZADANIA	40
1. Program wieloletni „Senior+” – Kluby SENIOR+	40
2. Program „CZYSTE POWIETRZE”	40
3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2022 – 2031	40
4. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2022-2024”	41
5. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminy Zapolice na lata 2021 – 2028”	41
6. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach	43
7. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Zduńskiej Woli	45
8. Karta Dużej Rodziny	45
9. EMP@TIA Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia	45
10. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Podprogram 2021 Plus ...	46
11. Korpus Wsparcia Seniorów	47

*Sprawozdanie za 2022 r.
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach*

12. Pozostałe działania	47
IX. WYKAZ POTRZEB Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ZAPOLICE .	48
X. WYKAZ TABEL	50